

แนวปฏิบัติที่ดี: การจัดการเรียนการสอนด้านการโรงแรมในระดับอุดมศึกษาตามแบบอย่าง สวิตเซอร์แลนด์

BEST PRACTICE: MANAGING IN TEACHING AND LEARNING FOR HOTEL OPERATIONS AT THE TERTIARY LEVEL TYPICAL OF SWITZERLAND

สุจินต์ สุขะพงษ์^{1*}, ดาราวรรณ ไศลmani², และ ปณิชา อินทรสุริยวงษ์³

Sujin Sukapong^{1*}, Darawan Salaimanee², and Panicha Intarasuriyawong³

^{1*, 2, 3} สาขาวิชาการโรงแรม, คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ, กรุงเทพฯ

^{1*, 2, 3} Hospitality Department, Faculty of Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Krungthep, Bangkok

Received: January 5, 2021 Revised: July 13, 2021 Accepted: September 2, 2021

บทคัดย่อ

ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ได้รับการยอมรับในฐานะประเทศต้นกำเนิดและต้นแบบของการจัดการเรียนการสอนด้านการโรงแรมที่มีชื่อเสียงของโลกมากกว่า 127 ปี ด้วยชื่อเสียงดังกล่าวทำให้ในช่วงปีที่ผ่านมารัฐบาลภายใต้การปกครองของคณะรักษาความสงบแห่งชาติมีมติอนุมัติให้สถาบันการศึกษาด้านการโรงแรมชั้นสูงในสวิตเซอร์แลนด์เข้ามาจัดการเรียนการสอนในประเทศไทย ในฐานะสถาบันการศึกษาต้นแบบด้านการโรงแรม เพื่อรองรับการพัฒนาประเทศ ในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) จากผลการอนุมัติดังกล่าวอาจส่งผลให้เกิดการแข่งขันทางศึกษาด้านการโรงแรมที่สูงขึ้นในอนาคต การศึกษารูปแบบ แนวทาง และวิธีการจัดการเรียนการสอนด้านการโรงแรมในระดับอุดมศึกษาของประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ทำให้ทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในหลากหลายมิติ เพื่อนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) สำหรับการออกแบบหลักสูตรการเรียนการสอนด้านการโรงแรมในระดับอุดมศึกษาของไทย ทั้งในด้านการจัดการศึกษาด้านหลักสูตร และด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ให้มีศักยภาพทัดเทียมและมีศักยภาพที่แข่งขันได้ตามแบบอย่างประเทศสวิตเซอร์แลนด์

คำสำคัญ: แนวปฏิบัติที่ดี การเรียนระดับศึกษาอุดมศึกษา การโรงแรมในสวิตเซอร์แลนด์

*Corresponding author. Tel.: 02 287 9600 ต่อ 2167

Email address: sujin.s@mail.rmutk.ac.th

Abstract

For over 127 years, Switzerland has been recognized as the country of origin and model of world-renowned hospitality education. The National Council for Peace and Order governing body has approved the Swiss Hotel Higher Education Institution to provide teaching and learning in Thailand. As a model educational institution in hospitality to support the country's development in the Eastern Economic Corridor (EEC), the approval may result in higher competition in hotel education in the future. A study of the formats, approaches, and methods of teaching and learning in hospitality in higher education in Switzerland provides helpful information in various dimensions. This will be used as a criterion for determining best practices for the design of teaching and learning courses in hospitality at the Thai higher education level. Both educational management, curriculum, and academic quality assurance have the same potential and have the potential to compete, according to the example of Switzerland.

Keywords: Best practice, Higher education, Hotel Operations in Switzerland

บทนำ

สมาพันธรัฐสวิส (Swiss Confederation) หรือสวิตเซอร์แลนด์ (Switzerland) เป็นประเทศเล็ก ๆ ที่มีบรรยากาศเงียบสงบ แวดล้อมไปด้วยภูเขา ป่าไม้ และทะเลสาบ มีเนื้อที่ 41,285 ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่บริเวณตะวันตกตอนกลางของทวีปยุโรป มีภูมิอากาศที่หลากหลายขึ้นอยู่กับลักษณะของพื้นที่ (กรมยุโรป, 2562) นอกจากนี้จะมีภูมิประเทศที่สวยงามแล้วยังมีระบบการศึกษาที่ดีติด 1 ใน 3 ของโลก รองจากประเทศฟินแลนด์ และสิงคโปร์ (World Economic Forum, 2017) และอยู่ในลำดับที่ 8 ของประเทศที่น่าศึกษาต่อของโลก (The Best Countries to Study Abroad) จากการสำรวจของเว็บไซต์ Educations ประจำปี 2019 (ประชาชาติธุรกิจ, 2562) นอกจากนี้ยังเป็นประเทศที่ปลอดภัยต่อการศึกษาล่าเรียนอยู่ในลำดับที่ 5 (Global Peace Index Score 1-5) จาก 162 ประเทศทั่วโลกอีกด้วย

กอบประคองหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (ที่ ๒๙/๒๕๖๐) ที่ต้องการส่งเสริมการจัดการศึกษาโดยสถาบันอุดมศึกษาที่มีศักยภาพสูงจากต่างประเทศเพื่อการปฏิรูปการศึกษาและการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับแนวทางพัฒนาประเทศตามนโยบายของรัฐบาล พิจารณาเห็นชอบให้สถาบันระดับอุดมศึกษาด้านการจัดการโรงแรมชั้นนำของโลก Les Roches Global Hospitality Education จากประเทศสวิตเซอร์แลนด์ สามารถเปิดดำเนินการในประเทศไทย เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการถ่ายทอดความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี วิทยาการที่มีคุณภาพ และทันสมัย สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC: Eastern Economic Corridor) ซึ่งเป็นพื้นที่ศักยภาพทางเศรษฐกิจสูงได้ในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2562) อาจส่งผลให้เกิดการแข่งขันที่รุนแรงทางการศึกษาด้านการโรงแรมของไทยในอนาคตอันใกล้อย่างมีนัยสำคัญ

วัตถุประสงค์ของบทความวิชาการเรื่องนี้มุ่งเน้นเพื่อศึกษารูปแบบ วิธีการ และแนวทางการจัดการเรียนการสอนด้านการโรงแรมในระดับอุดมศึกษาของประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เพื่อรวบรวมข้อดีที่พึงยึดถือปฏิบัติตาม นำมาปรับปรุงประยุกต์ใช้ และพัฒนาไปสู่การสร้างแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ที่สอดคล้องเหมาะสมในการนำไปใช้เพื่อจัดการเรียนการสอนด้านการโรงแรมในระดับอุดมศึกษาของไทยตามแบบอย่างประเทศสวิตเซอร์แลนด์ที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นต้นแบบของวิชาการโรงแรมของโลก และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับสถาบันการศึกษาด้านการโรงแรมจากประเทศสวิตเซอร์แลนด์ที่ได้รับอนุญาตจากหน่วยงานของรัฐให้เข้ามาจัดการศึกษาในประเทศไทยได้อย่างทัดเทียมและมีประสิทธิภาพ

การจัดการศึกษาด้านการโรงแรมในระดับอุดมศึกษาของประเทศสวิตเซอร์แลนด์

จากการศึกษาพบว่า สถาบันด้านการโรงแรมในระดับอุดมศึกษาของประเทศสวิตเซอร์แลนด์มีจำนวนทั้งสิ้น 18 สถาบัน ส่วนใหญ่ดำเนินการในสถานะของวิทยาลัยเทคนิคชั้นสูง (Higher Technical School) ภายใต้การดำเนินงานโดยภาคเอกชน (Private Hospitality Schools) จำนวนทั้งสิ้น 16 สถาบัน และมีการดำเนินการในสถานะของมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์ (University of Applied Science) ภายใต้การกำกับดูแลในฐานะมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ (Public University) จำนวนทั้งสิ้น 2 สถาบัน จัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา (Undergraduate Degree) แบ่งออกได้เป็น 3 หลักสูตร ได้แก่ 1) หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (BA: Bachelor of Arts) จำนวน 4 สถาบัน 2) หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (BBA: Bachelor of Business Administration) จำนวน 7 สถาบัน และ 3) หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต (BSc.: Bachelor of Sciences) จำนวน 7 สถาบัน

ตารางที่ 1 สถาบันการศึกษาด้านการโรงแรมในระดับอุดมศึกษาของประเทศสวิตเซอร์แลนด์ (พ.ศ. 2563)

ลำดับ	สถาบัน	ชื่อย่อ	สถานะ	ที่ตั้ง	ปีก่อตั้ง
1)	Business and Hotel Management School	BHMS	Private	Luzerne	1928
2)	Cesar Ritz Colleges	CRC	Private	Le Bouveret/Brig/Luzern	1986
3)	Ecole Hoteliere de Lausanne	EHL	Private	Lausanne	1893
4)	Glion Institute of Higher Education	GIHE	Private	Montreux/Bulle	1962
5)	Hotel Institute Montreux	HIM	Private	Montreux	1984
6)	Hotelfachschule Thun	HFT	Private	Thun	1986
7)	Hotel and Tourism Management Institute	HTMi	Private	Soerenberg	1999
8)	International Business Academy of Switzerland	IBAS	Private	Zurich	2013
9)	International Management Institute Switzerland	IMI	Private	Luzern	1991
10)	Les Roches International School of Hotel Management	LRI	Private	Crans-Montana	1954
11)	Schweizerische Hotelfachschule Luzern	SHL	Private	Luzern	1909
12)	Swiss Hotel Management School	SHMS	Private	Caux/Montreux/Leysin	1992
13)	Swiss School of Tourism and Hospitality	SSTH	Private	Chur	1967
14)	Swiss College of Hospitality Management Lenk	SHML	Private	Lenk	2015
15)	Swiss Institute for Management and Hospitality	IM&H	Private	Weggis/Luzern	2012
16)	Swiss Institute for Higher Management	SIHM	Private	Vevey	2008
17)	Lucerne University of Applied Sciences and Arts	SHLU	Public	Luzern	1997
18)	University of Applied Sciences Western Switzerland	HES-So	Public	Delemont	1997

ที่มา: รวบรวมจากข้อมูลในเว็บไซต์ของสถาบันการศึกษาด้านการโรงแรมของประเทศสวิตเซอร์แลนด์ สร้างโดยผู้เขียน

เกือบทุกสถาบันในประเทศสวิตเซอร์แลนด์ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในการเรียนการสอนเป็นหลักเพื่อรองรับการเรียนร่วมของผู้เรียนจากนานาชาติ อาจมีการใช้ภาษาเยอรมัน ฝรั่งเศส และอิตาลีบ้างในบางพื้นที่ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับสถานที่ตั้งของสถาบันการศึกษาเป็นสำคัญ แบ่งการเรียนการสอนออกเป็น 2 ภาคการศึกษา (Semesters) ได้แก่ ภาคฤดูหนาว (Winter Semester) เริ่มกลางเดือนตุลาคม จนถึงต้นเดือนมีนาคม และภาคฤดูร้อน (Summer Semester) เริ่มกลางเดือนเมษายน จนถึงกลางเดือนกรกฎาคม (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2560) ในแต่ละภาคการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 เทอม (Terms) และในแต่ละเทอมแบ่งออกเป็น 11 สัปดาห์ (Weeks) มุ่งเน้นการเรียนการสอนออกเป็น 2 วัตถุประสงค์ ได้แก่

วัตถุประสงค์ที่ 1: เน้นจัดการเรียนการสอนเพื่อผลิตผู้เรียนออกสู่ตลาดแรงงานในระดับปฏิบัติการ (Hotel Operations Level) ทั้งการเรียนในระดับประกาศนียบัตร (Certificate) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (Diploma) ใช้

ระยะเวลา 1-2 ปี (ขึ้นอยู่กับข้อกำหนดของสถาบันการศึกษา) เน้นการเรียนการสอนทั้งในภาคทฤษฎีและปฏิบัติครอบคลุม 3 หน่วยงานหลักในโรงแรม ได้แก่ งานบริการอาหารและเครื่องดื่ม (Food & Beverage Service) งานส่วนแม่บ้าน (Housekeeping) และงานบริการส่วนหน้า (Front Office Service) เน้นการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติ (Learning by Doing) ทั้งในสถาบันและการฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการจริงนอกสถาบัน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในเนื้อหาวิชาพัฒนาไปสู่การเป็นผู้บุคลากรที่มีศักยภาพและสามารถปฏิบัติงานได้จริงอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ที่ 2: เน้นจัดการเรียนการสอนเพื่อผลิตผู้เรียนออกสู่ตลาดแรงงานในระดับหัวหน้างาน สามารถต่อยอดไปในระดับผู้บริหาร หรือพัฒนาไปสู่การเป็นเจ้าของกิจการ (Mid and Top Management Level) ทั้งการเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (Higher Diploma) และระดับปริญญาบัตร (Bachelor) ตามลำดับ ใช้ระยะเวลา 1-2 ปีครึ่ง (ขึ้นอยู่กับข้อกำหนดของสถาบันการศึกษา) เน้นการเรียนการสอนทั้งในภาคทฤษฎีเป็นหลัก โดยเพิ่มเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการโรงแรมทั้งระบบ เช่น การบัญชีและการเงิน (Accounting & Financial) การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource) การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) การตลาดและกลยุทธ์ทางการตลาด (Marketing & Strategy) เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนทำการวิจัยและพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ในภาคธุรกิจโรงแรม

จุดเด่นอีกประการหนึ่งของหลักสูตรด้านการโรงแรมในสวีตเซอร์แลนด์ คือ การสร้างบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU: Memorandum of Understanding) ในระดับหลักสูตรร่วมกันกับมหาวิทยาลัย และสถาบันการศึกษา ด้านการโรงแรมชั้นนำระดับอุดมศึกษาในต่างประเทศ เช่น Washington State University และ Northwood University ของประเทศสหรัฐอเมริกา รวมถึง Robert Gordon University, Ulster University, University of Derby และ University of Gloucestershire ของประเทศอังกฤษ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาหลักสูตรร่วม (Dual or Double Degree) รวมถึงการเรียนข้ามสถาบัน ที่รวมจุดแข็งทั้งในด้านการดำเนินงาน (Operations) ของสวีตเซอร์แลนด์ และการบริหารจัดการ (Management) ของต่างประเทศ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับความรู้ครบถ้วนทั้งในด้านทฤษฎีและปฏิบัติ เหมาะสมกับการได้รับปริญญาทั้ง 2 สถาบันเมื่อสำเร็จการศึกษา อีกทั้งยังสร้างบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในระดับรายวิชา เช่น การใช้สื่อการสอนและหนังสือตำราจากสถาบัน AH&LA: The American Hotel and Lodging Association และออกประกาศนียบัตรรับรองจากสถาบันตามรายวิชาที่เรียนเมื่อผู้เรียนได้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาตามเกณฑ์ที่สถาบันกำหนดไว้ ถือเป็นสร้างมูลค่าเพิ่มที่แตกต่างน่าสนใจให้กับหลักสูตรนั้น

อีกทั้ง สถาบันการโรงแรมในประเทศสวีตเซอร์แลนด์ทุกสถาบันกำหนดให้ผู้เรียนได้ศึกษา และพำนักอยู่ในสถาบันเป็นหลัก (Boarding School) พร้อมสร้างบรรยากาศและบริการให้คล้ายกับโรงแรม โดยจัดสรรที่พักพร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็น รวมถึงการให้บริการอาหารมื้อหลักครบทั้ง 3 มื้อ (Full Board) รวมอยู่ในค่าเทอมในช่วงระยะเวลาที่เรียนในภาคทฤษฎีในแต่ละภาคการศึกษา ทั้งนี้ จะต้องคืนห้องพักในช่วงที่ออกไปฝึกปฏิบัติงานนอกสถานที่ตามช่วงเวลาหลักที่หลักสูตรกำหนดไว้ อีกทั้ง ในบางสถาบันยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเลือกเรียน หรือฝึกงานในวิทยาเขต สถาบันในสังกัดทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้ผู้เรียนได้เพิ่มทักษะทางสังคมที่หลากหลายมากขึ้น ส่งผลให้ผู้เรียนได้เกิดการพัฒนาด้านตนเองแบบองค์รวมทั้งในด้านการใช้ชีวิตในสังคม มีระเบียบวินัย รู้จักพึ่งพาตนเอง และพัฒนาการเรียนรู้ไปสู่ความเป็นเลิศด้านผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม

หลักสูตรการศึกษาด้านการโรงแรมของประเทศสวีตเซอร์แลนด์

หลักสูตรการโรงแรมในสวีตเซอร์แลนด์เป็นหลักสูตรที่กระชับเนื่องจากไม่มีการเรียนรายวิชาสามัญพื้นฐาน (General Education Subjects) แต่มุ่งเน้นการเรียนเฉพาะรายวิชาด้านวิชาชีพที่เกี่ยวข้องเท่านั้น จึงทำให้ใช้ระยะเวลาในการเรียนอยู่ที่ 3 ปี โดยเฉลี่ย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปรัชญาของหลักสูตรว่าต้องการมุ่งผลิตบัณฑิตไปในทิศทางใด เน้นการเรียนรู้ในภาคทฤษฎีควบคู่ไปกับภาคปฏิบัติ ผู้เรียนสามารถเรียนแบบสะสมต่อเนื่องตามความพร้อมของตน และรับวุฒิบัตรรับรองที่สอดคล้องกันตามลำดับ โดยใช้เวลาดูแลหลักสูตร 3-4 ปี แบ่งการเรียนออกได้เป็น 4 ระดับ ได้แก่

ตารางที่ 2 หลักสูตรการศึกษาด้านการโรงแรมในระดับอุดมศึกษาของประเทศสวิตเซอร์แลนด์ (พ.ศ. 2563)

ลำดับ	สถาบัน	ภาษา	วุฒิ	หลักสูตร	ปี	Cert.	Dip.	H. Dip.	Dual
1)	BHMS	ENG	BA	Hotel & Hospitality Management	3		✓	✓	✓
2)	CRC	ENG	BA	Hospitality Business Management	3	✓		✓	✓
3)	EHL	ENG/FRA	BSc	International Hospitality Management	3		✓		
4)	GIHE	ENG	BBA	International Hospitality Business	3.5				
5)	HIM	ENG	BBA	Hospitality Management	3	✓	✓	✓	✓
6)	HFT	GER	BSc	International Hospitality Management	3		✓		
7)	HTMi	ENG	BSc	International Hospitality Management	3	✓	✓	✓	✓
8)	IBAS	ENG	BBA	Hospitality Management	4		✓		
9)	IMI	ENG	BA	International Hospitality Entrepreneurship	3	✓	✓	✓	✓
10)	LRI	ENG	BBA	Global Hospitality Management	3.5		✓		
11)	SHL	ENG	BSc.	Hospitality Management	4				
12)	SHMS	ENG	BA	International Hospitality Management	3	✓	✓	✓	✓
13)	SSTH	ENG	BSc	International Hospitality Management	3		✓		
14)	SHML	ENG	BBA	Hospitality Management	4	✓	✓	✓	✓
15)	IM&H	ENG	BBA	Hospitality Management	4	✓	✓	✓	
16)	SIHM	ENG	BBA	Hospitality Management	3		✓	✓	
17)	SHLU	ENG	BSc	Hospitality Management	4				
18)	HES-So	ENG	BSc	International Hospitality Management	3		✓		

ที่มา: รวบรวมจากข้อมูลในเว็บไซต์ของสถาบันการศึกษาด้านการโรงแรมของประเทศสวิตเซอร์แลนด์ สร้างโดยผู้เขียน

1) ระดับประกาศนียบัตร (Certificate): มุ่งเน้นการเรียนการสอนทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ ในเนื้อหา ด้านการให้บริการอาหารและเครื่องดื่ม (Food & Beverage Service) รายวิชาที่เกี่ยวข้อง เช่น วิชาไวน์และบาร์ (Wine and Bar) วิชาทฤษฎีการครัวและปฏิบัติ (Kitchen Theory & Practice) ใช้เวลาเรียนในสถาบันประมาณ 5-6 เดือน และต้องออกฝึกภาคปฏิบัติภายในสถาบัน หรือสถานประกอบการภายนอกอีก 4-5 เดือน โดยได้รับค่าตอบแทนขั้นต่ำตามที่กฎหมายกำหนด

2) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (Diploma): มุ่งเน้นการเรียนการสอนทั้งทฤษฎีและปฏิบัติเช่นเดียวกับในระดับประกาศนียบัตร แต่เพิ่มวิชาในส่วนของห้องพักเป็นหลัก (Room Division) ประกอบด้วย 2 ส่วนงาน ได้แก่ การดำเนินงานส่วนหน้า (Front Office Operations) และการดำเนินงานส่วนแม่บ้าน (Housekeeping Operations) ใช้เวลาเรียนในสถาบันประมาณ 5-6 เดือน และต้องออกฝึกภาคปฏิบัติภายในสถาบัน หรือสถานประกอบการภายนอกอีก 4-5 เดือน โดยได้รับค่าตอบแทนขั้นต่ำตามที่กฎหมายกำหนด

3) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (Higher Diploma): มุ่งเน้นการเรียนการสอนในภาคทฤษฎีเป็นหลัก โดยเพิ่มเติมเนื้อหา และให้ความสำคัญในเรื่องของการบริหารจัดการการดำเนินงาน (Operations Management) เพื่อพัฒนาทักษะด้านอารมณ์ (Soft Skills) ที่จำเป็นในระดับหัวหน้างาน เช่น วิชาการเป็นผู้ให้การปรึกษาในอุตสาหกรรมบริการ (Supervision in Hospitality Industry) วิชาการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural Communications) ใช้ระยะเวลาเรียนในสถาบันประมาณ 5-6 เดือน อาจจะมี หรือไม่มีกรออกฝึกปฏิบัติงานภายนอกสถาบันร่วมด้วยก็ได้

4) ระดับปริญญาบัตร (Bachelor): มุ่งเน้นการเรียนการสอนในภาคทฤษฎีเป็นหลัก โดยเพิ่มเติมเนื้อหา ด้านการบริหารจัดการระดับสูงต่อเนื่องจากในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่จำเป็นสำหรับการบริหารจัดการโรงแรม มีรายวิชาที่เกี่ยวข้องทางสถิติและกลยุทธ์ทางการตลาด (Statistics & Marketing Strategy) การบัญชีและการเงิน (Accounting & Financial) การจัดการรายได้ (Revenue Management) รวมถึงวิชาที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและพัฒนา

(Research & Development) เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการด้านโรงแรม ใช้ระยะเวลาเรียนในสถาบันประมาณ 5-6 เดือน

นอกจากนี้ในทุกหลักสูตรยังมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะด้านการทำงานควบคู่ไปกับการเรียนภาคทฤษฎี จึงให้ความสำคัญมากกับการฝึกปฏิบัติงาน (Internship) ได้กำหนดให้ฝึกในสถานประกอบการจริงไม่น้อยกว่า 1 ภาคการศึกษา ส่วนใหญ่เฉลี่ยอยู่ที่ 2 ครั้ง ตลอดหลักสูตร ในครั้งที่ 1 อนุญาตให้ฝึกปฏิบัติงานตามที่สถาบันจำลองไว้ หรือสถานที่เพื่อใช้ในการทำงานจริงเพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติงาน และครั้งที่ 2 ต้องฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการจริง ทั้งนี้ แต่ละสถาบันมีหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นเพื่อช่วยจัดหาสถานที่ฝึกปฏิบัติงานตามโรงแรมที่มีการทำข้อตกลง หรือเครือข่ายความร่วมมือเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียน ในการฝึกปฏิบัติงานจะต้องมีการลงนามสัญญาว่าจ้าง มีการระบุระยะเวลาอยู่ที่ชัดเจน (3-12 เดือนโดยประมาณ) ตามแต่สัญญาที่ตกลงกัน ระหว่างการออกไปฝึกปฏิบัติงานนั้นนักศึกษาจะได้ค่าตอบแทนตามกฎหมายของสวิตเซอร์แลนด์ ประมาณ 2,168 ถึง 2,450 ฟรังก์สวิส เมื่อหักค่าอาหาร ค่าที่พัก ค่าประกันสุขภาพแล้ว จะมีรายได้คงเหลือโดยประมาณ 1,115 ถึง 1,400 ฟรังก์สวิส ต่อเดือน (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2560)

การประกันคุณภาพการศึกษาด้านการโรงแรมของประเทศสวิตเซอร์แลนด์

การประกันคุณภาพการศึกษาด้านการโรงแรมในระดับอุดมศึกษาของประเทศส่วนใหญ่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ “สำนักงานรับรองมาตรฐานสวิส” (SAS: Swiss Accreditation Service Bureau) มีหน้าที่ในการตรวจสอบคุณภาพและรับรองมาตรฐานให้กับสถาบันการศึกษา (SQS: Swiss Association for Quality & Management System) ตามระบบวัด เป็นไปตามข้อกำหนดกฎเกณฑ์ของรัฐบาลกลาง และรัฐบาลท้องถิ่นมากกว่า 990 แห่งในประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เพื่อพิจารณาการออกตราสัญลักษณ์ “equQua” ให้กับโรงเรียน และสถาบันการศึกษามีคุณภาพตรงตามมาตรฐาน ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานเลขาธิการแห่งรัฐเพื่อเศรษฐกิจ (SECO: State Secretariat for Economic Affairs) และควบคุมดูแลให้เป็นไปตามเป้าหมายของหน่วยงานเพื่อสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างยั่งยืน รวมถึง กำกับดูแลการจ้างงาน สภาพการทำงานที่เป็นธรรมตามกรอบกำหนดนโยบายด้านกฎระเบียบเศรษฐกิจและการต่างประเทศ ซึ่งเกือบทุกสถาบันได้รับการรับรองจากหน่วยงานดังกล่าว (Swiss Accreditation Service, 2563)

นอกจากหน่วยงานภาครัฐแล้วยังมีหน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องอย่าง “สมาคมโรงแรมสวิส” (SHA: Swiss Hotel Association) ที่ถือเป็นองค์กรด้านอุตสาหกรรมโรงแรมที่เก่าแก่ที่สุดของโลก (ก่อตั้งในปี ค.ศ. 1883) อีกทั้ง ยังเป็นศูนย์กลางของความเป็นเลิศสำหรับอุตสาหกรรมโรงแรมในฐานะสมาคมที่ไม่แสวงหาผลกำไรสำหรับอุตสาหกรรมโรงแรมของสวิตเซอร์แลนด์ ยังทำหน้าที่เป็นตัวแทนในการรักษามลประโยชน์ของสมาชิก และมีบทบาทที่สำคัญในการพัฒนาองค์กรด้านการศึกษาในภาคบริการ มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดฝึกอบรมบุคลากรระดับมืออาชีพ และร่วมจัดหลักสูตรการศึกษาด้านวิชาการทั้ง 3 สถาบันในกำกับ ได้แก่ 1) EHL: Ecole hôtelière de Lausanne 2) HFT: Hotelfachschule Thun และ 3) SSTH: Swiss School of Tourism and Hospitality (Swiss Hotel Association, 2563)

บางสถาบันได้รับการรับรองคุณภาพจากองค์กรอันเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ เช่น สมาคมโรงเรียนและวิทยาลัยนิวอิงแลนด์ (New England Association of School and Colleges) ที่เป็นองค์กรอิสระที่ไม่แสวงหาผลกำไรของประเทศสหรัฐอเมริกา (ก่อตั้งในปี ค.ศ. 1885) มีหน้าที่ในการสร้างและรักษามาตรฐานการศึกษาระดับสูง ช่วยเหลือทบทวนกำหนดกรอบการศึกษาของแต่ละสถาบันการศึกษา สนับสนุนข้อมูลทางวิชาการและทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการพัฒนาและเติบโตอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการประกันการศึกษาที่มีคุณภาพสำหรับผู้เรียนภายใต้เครื่องหมายตราสัญลักษณ์ “NEASC” กว่า 1,500 แห่งทั่วโลก ปัจจุบันมีสถาบันการศึกษาด้านการโรงแรมในสวิตเซอร์แลนด์ได้รับการรับรองจากองค์กรนี้ทั้งสิ้น 8 แห่ง (New England Association of Schools and Colleges, 2563) หรือ ศูนย์ความเป็นเลิศทางการศึกษาด้านการท่องเที่ยวและการบริการนานาชาติ (THE-ICE: The International Centre of Excellence in Tourism and Hospitality Education) เป็นองค์กรไม่แสวงหาผลกำไรของรัฐบาลประเทศออสเตรเลีย มีหน้าที่ในการตรวจประเมินคุณภาพ

ตามมาตรฐานการศึกษา รับรองมาตรฐานในระดับสากล มุ่งมั่น ทูมเทให้กับการพัฒนาคุณภาพ ส่งเสริมการเรียนการสอนในสายการท่องเที่ยว การบริการ และการจัดงานและศิลปะการประกอบอาหารระดับโลก ปัจจุบันมีสมาชิกเครือข่าย 35 สถาบันจาก 17 ประเทศทั่วโลก และมีสถาบันการศึกษาด้านการโรงแรมในสวิตเซอร์แลนด์ได้รับการรับรองจากองค์กรนี้ทั้งสิ้น 6 แห่ง (The International Centre of Excellence in Tourism and Hospitality Education, 2563)

อภิปรายผล

จากการศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนด้านการโรงแรมในระดับอุดมศึกษาของประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ทำให้ทราบข้อมูลหลากหลายมิติที่เป็นประโยชน์ ในการนำมาใช้เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนา และปรับปรุงหลักสูตรด้านการโรงแรมในระดับอุดมศึกษาของไทย เพื่อให้การเรียนการสอนด้านการโรงแรมของไทยมีคุณภาพ และประสิทธิภาพทัดเทียมกับประเทศต้นแบบตามแนวปฏิบัติที่ดี (Best Pasties) ได้ 10 แนวทาง ดังต่อไปนี้

1) ควรกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้ชัดเจนว่าต้องการมุ่งเน้นให้ผู้เรียนไปในทิศทางใด เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการกำหนดรายวิชาตามวัตถุประสงค์ของผู้เรียน สอดคล้องกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของสวิตเซอร์แลนด์ที่กำหนดหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ไว้เป็น 2 แนวทาง ได้แก่ 1) มุ่งเน้นผลิตผู้เรียนเพื่อออกไปสู่สถานประกอบการในระดับบริหารจัดการ (Administration/Management) โดยเนื้อหาหลักจะสอดคล้องกับหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (บธ.บ.) และ 2) มุ่งผลิตผู้เรียนเพื่อออกไปสู่สถานประกอบการในระดับบริหารการดำเนินงาน (Operations Management) โดยเนื้อหาจะสอดคล้องกับหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ.) หรือหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.)

2) ควรจัดการเรียนการสอนเป็นหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English Program) หรือหลักสูตร 2 ภาษา (Bilingual Program) เพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับการปฏิบัติงาน อาจเพิ่มเติมการสื่อสารภาษาที่ 3 โดยเฉพาะภาษาในกลุ่มอาเซียน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและเพิ่มโอกาสให้กับผู้เรียนในการเคลื่อนย้ายแรงงานในอนาคต สอดคล้องกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของสวิตเซอร์แลนด์ที่สถาบันส่วนใหญ่เลือกใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในการเรียน ได้เพิ่มเติมความรู้ด้านภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน และภาษาอิตาลี เป็นภาษาที่ 3 ผันแปรตามพื้นที่ตั้งของสถานประกอบการที่มีการใช้ภาษาที่แตกต่างกัน

3) ควรสร้างบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU: Memorandum of Understanding) กับมหาวิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษาด้านการโรงแรมชั้นนำที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในระดับอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศที่บริบทเดียวกัน หรือสอดคล้องกันเพื่อสร้างหลักสูตรร่วมกัน รวมถึงการต่อยอดทางการศึกษาร่วมกันในลักษณะของหลักสูตร 2 ปริญญา (Dual or Double Degree) สอดคล้องกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของสวิตเซอร์แลนด์ ที่ให้ความสำคัญในการประสานความร่วมมือกับสถาบัน หรือมหาวิทยาลัยด้านการบริหารจัดการโรงแรมในการจัดหลักสูตรร่วมกัน และการเรียนข้ามสถาบัน โดยเน้นการสร้างจุดแข็งกำจัดจุดอ่อนในหลักสูตรของตนเอง เพื่อให้หลักสูตรมีความเข้มข้น และเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ

4) ควรจัดการเรียนให้มีการสอนแบบพำนักในสถาบัน (Boarding School) สถาบันด้านการโรงแรมในสวิตเซอร์แลนด์ทุกสถาบันกำหนดให้ผู้เรียนพำนักอยู่ในสถาบันตลอดเทอมที่มีการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้ซึมซับบรรยากาศ เห็นภาพรวมของการทำงานในโรงแรมอย่างครบวงจร เรียนรู้ในฐานะของผู้รับบริการ และผู้ให้บริการไปพร้อมกัน ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนตามตำแหน่งหน้าที่ที่สอดคล้องไปกับหน่วยงานต่าง ๆ ในโรงแรม ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาในองค์รวมทั้งความรู้ ทักษะ การปฏิบัติงาน มีความสมบูรณ์พร้อมก่อนออกไปทำงานในสถานประกอบการจริงด้วยความมั่นใจ และคุ้นชิน

5) ควรจัดการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นการให้ผู้เรียนสามารถเกิดทักษะในการปฏิบัติงานได้จริง ทั้งนี้ การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาด้านการโรงแรมในประเทศไทยส่วนใหญ่เน้นการเรียนการสอนภาคทฤษฎีเป็นหลัก ต่างจากสถาบันการศึกษาของสวิตเซอร์แลนด์ ที่ให้ความสำคัญในการฝึกฝนให้ผู้เรียนได้มีความรู้ในภาคทฤษฎีควบคู่ไปกับทักษะการทำงานในภาคปฏิบัติ โดยเฉพาะ 3 วิชาชีพหลัก ได้แก่ งานบริการอาหารและเครื่องดื่ม งานส่วนแม่บ้าน และงานบริการ

ส่วนหน้า เพื่อเพิ่มทักษะความสามารถในการปฏิบัติงาน เนื่องจากสถานประกอบการต้องการบุคลากรที่ความรู้ และความสามารถในการปฏิบัติงานได้จริง เพราะการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นแต่ภาคทฤษฎีเพียงอย่างเดียวไม่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพได้

6) ควรจัดหลักสูตรให้กระชับโดยปรับลดปริมาณรายวิชาสามัญพื้นฐานให้น้อยลง และทดแทนด้วยรายวิชาชีพให้มากขึ้น หลักสูตรในระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย ถูกกำหนดให้ต้องเรียนรายวิชาสามัญพื้นฐานควบคู่ไปกับวิชาชีพภายใต้กำกับด้วย จำนวนหลักสูตรจากทางภาครัฐ ทำให้ไม่สามารถเพิ่มรายวิชาที่สำคัญหรือลงรายละเอียดของเนื้อหาในเชิงลึกได้ เช่น วิชางานส่วนแม่บ้านที่ต้องเรียน รวมทั้ง งานส่วนทำความสะอาดห้องพัก และบริเวณพื้นที่สาธารณะ ร่วมกับงานจัดดอกไม้ และงานห้องซักรีด หากแยกเป็นวิชาออกมาก็จะทำให้สามารถลงรายละเอียดในรายวิชาลึกขึ้นได้ แตกต่างกับการจัดหลักสูตรของสวิตเซอร์แลนด์ ที่เลือกตัดรายวิชาสามัญพื้นฐานที่ไม่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพออกทั้งหมด คงเหลือไว้แค่รายวิชาชีพที่หลากหลายสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ปัจจุบัน และส่งผลให้ผู้เรียนสำเร็จการศึกษาได้เร็วขึ้นภายใน 3 ถึง 3 ปีครึ่ง

7) ควรเพิ่มเวลาการฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการจริงให้มากขึ้น เพราะเป็นการเสริมสร้างทักษะการทำงาน และทักษะทางสังคมให้กับผู้เรียนในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า จำเป็นมากในการทำงาน ด้านโรงแรมและบริการ อาจส่งเสริมให้เกิดการฝึกปฏิบัติงานแบบสะสมจำนวนชั่วโมงในการเรียนภาคปกติ (Casual) หรือ การกำหนดช่วงเวลาฝึกปฏิบัติงานแบบเต็มชั่วโมงในช่วงปิดเทอม หรือช่วงเทอมการศึกษาที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง ตลอดหลักสูตร สอดคล้องกับการจัดการศึกษาด้านการโรงแรมในสวิตเซอร์แลนด์ ที่กำหนดให้มีการฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการจริงอย่างน้อย 2 ครั้งต่อปี โดยได้รับค่าตอบแทนตามสมควรจากสถานประกอบการ

8) ควรจัดโครงสร้างหลักสูตรให้สามารถยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์ และความพร้อมของผู้เรียนเป็นสำคัญ เอื้อให้ผู้เรียนสามารถออกแบบการเรียนที่เหมาะสมกับตนและสามารถเรียนสะสมแบบต่อเนื่องได้ตลอดหลักสูตรโดยไร้ข้อจำกัด ด้านเวลา เพื่อเพิ่มโอกาสให้กับผู้เรียนสามารถเรียนและทำงานควบคู่ไปด้วยกันได้ สามารถเรียนแบบเก็บรายวิชาในหลักสูตรตามหน่วยกิต หรือแบ่งการเรียนเป็นลำดับโดยได้รับประกาศนียบัตรจากสถาบันการศึกษาเป็นการรับรอง สอดคล้องกับการจัดการศึกษาด้านโรงแรมในสวิตเซอร์แลนด์ ที่มีการแบ่งช่วงระดับของการศึกษาเป็น 4 ระดับ ได้แก่ 1) ระดับประกาศนียบัตร 2) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ 3) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และ 4) ระดับปริญญาบัตร ทำให้ผู้เรียนสามารถเก็บสะสมการเรียนได้ตามช่วงระดับจนครบตามหลักสูตรและไม่เสียโอกาสทางการศึกษา

9) ควรมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานด้านวิชาชีพที่เกี่ยวข้องภายนอกในระดับรายวิชา เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผู้เรียนเมื่อสำเร็จการศึกษา นอกจากการจัดการศึกษาด้านการโรงแรมในประเทศสวิตเซอร์แลนด์จะให้ความสำคัญกับการสร้างบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ในระดับหลักสูตรแล้ว ยังให้ความสำคัญในการสร้างบันทึกข้อตกลงในระดับรายวิชาด้วย เห็นได้จากการใช้หนังสือ ตำรา และข้อมูลจากสถาบัน AH&LA: The American Hotel and Lodging Association ของประเทศอเมริกาเป็นสื่อหลักในการเรียนการสอนแล้วยังมีการมอบประกาศนียบัตรรับรองผลสัมฤทธิ์ตามรายวิชาจากสถาบันเมื่อผู้เรียนมีผลการเรียนได้ระดับตามมาตรฐานของสถาบันที่กำหนดไว้อีกด้วย

10) ควรมีการจัดตั้งหน่วยงานกลางเพื่อใช้กำกับดูแลคุณภาพการศึกษาด้านการโรงแรมในระดับอุดมศึกษาของไทย ให้มีมาตรฐานในระดับสากล ในประเทศสวิตเซอร์แลนด์มีการประกันคุณภาพการศึกษาในภาครัฐควบคู่ไปกับหน่วยงานในภาคเอกชนภายใต้การกำกับของสมาคมโรงแรมสวิส (SHA: Swiss Hotel Association) โดยจัดให้มีกระบวนการสอบผู้เรียนข้ามสถาบันได้เพื่อให้ได้มาตรฐานทางการศึกษาที่เท่ากัน และยังมีเปิดโอกาสให้หน่วยงานและสถาบันอันเป็นที่ยอมรับในต่างประเทศ เช่น NEASC: New England Association of School and Colleges จากประเทศสหรัฐอเมริกา และ THE-ICE: The International Center of Excellence in Tourism and Hospitality Education จากประเทศออสเตรเลีย เข้ามาร่วมกำกับมาตรฐานอีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการต่างประเทศ, กรมยุโรป. (2562). **สมาพันธ์รัฐสวิส**. สืบค้นจาก <http://www.mfa.go.th/europe-touch/th/other/8295/89590-สมาพันธ์รัฐสวิส.html>
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2562). **เรื่องขอความเห็นชอบให้สถาบันอุดมศึกษาที่มีศักยภาพสูงจากต่างประเทศจัดการศึกษาในประเทศไทย ที่ ศธ ๐๕๐๙ (๔)/๓๐๐**. สืบค้นจาก https://resolution.soc.go.th/PDF_UPLOAD/2562/9933166524.pdf
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2560). **การศึกษาในสวิตเซอร์แลนด์: ภาพรวมระบบการศึกษา**. สืบค้นจาก <http://oeaparis.free.fr/newoeaparis/?cat=48>
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, สำนักงานผู้ดูแลนักเรียนไทยประเทศฝรั่งเศส. (2560). **การศึกษาในสวิตเซอร์แลนด์: สถาบันการโรงแรมในสวิตเซอร์แลนด์**. สืบค้นจาก <http://oeaparis.free.fr/newoeaparis/?cat=48>
- ประชาชาติธุรกิจ. (2562). **10 ประเทศที่น่าไปเรียนต่อที่สุดทั่วโลกปี 2016**. สืบค้นจาก <https://www.prachachat.net/foreign-soft-news/news-348044>
- สุรศักดิ์ หลาบมาลา. (2549). **ระบบการศึกษาของสมาพันธ์รัฐสวิส**. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี Business and Hotel Management School. (2020). **BHMS: Academic Program**. Retrieved from <https://www.bhms.ch/>
- Cesar Ritz Colleges. (2020). **CRC: Academic Program**. Retrieved from <https://www.cesarritzcolleges.edu/en/>
- Ecole Hoteliere de Lausanne. (2020). **EHL: Academic Program**. Retrieved from <https://www.ehl.edu/>
- Glion Institute of higher Education. (2020). **GIHE: Academic Program**. Retrieved from <https://www.glion.edu/>
- Hotel and Tourism Management Institute. (2020). **HTMi: Academic Program**. Retrieved from <https://www.htmi.ch/>
- Hotel Institute Montreux. (2020). **HIM: Academic Program**. Retrieved from <https://www.hotelinstitutemontreux.com/en/>
- Hotelfachschule Thun. (2020). **HFT: Academic Program**. Retrieved from <https://www.hfthun.ch/>
- International Business Academy of Switzerland. (2020). **IBAS: Academic Program**. Retrieved from <https://ibas.education/>
- International Center of Excellence in Tourism and Hospitality Education. (2020). **THE-ICE: Academic Program**. Retrieved from <http://the-ice.org/>
- International Management Institute Switzerland. (2020). **IMI: Academic Program**. Retrieved from <https://imi-luzern.com/>
- Les Roches International School of Hotel Management. (2020). **LRI: Academic Program**. Retrieved from <https://les-roches.edu>
- Lucerne University of Applied Sciences and Arts. (2020). **SHLU: Academic Program**. Retrieved from <https://www.hslu.ch/de-ch/>
- New England Association of Schools and Colleges. (2020). **NEASC: Academic Program**. Retrieved from <https://www.neasc.org/>
- Schweizerische Hotelfachschule Luzern. (2020). **SHL: Academic Program**. Retrieved from <https://en.shl.ch/>

- Swiss Accreditation Service. (2020). **SAS: Academic Program**. Retrieved from <https://www.sas.admin.ch/sas/en/home.html>
- Swiss College of Hospitality Management. (2020). *SHML: Academic Program*. Retrieved from <http://shml.ch>
- Swiss Hotel Association. (2020). **SHA: Academic Program**. Retrieved from <https://www.hotelleriesuisse.ch/de/pub/index.htm>
- Swiss Hotel Management School. (2020). **SHMS: Academic Program**. Retrieved from <https://www.swisseducation.ac/>
- Swiss Institute for Higher Management. (2020). **SIHM: Academic Program**. Retrieved from <https://www.sihm.ch/>
- Swiss Institute for Management and Hospitality. (2020). **IM&H: Academic Program**. Retrieved from <https://swissimh.ch/>
- Swiss School of Tourism and Hospitality. (2020). **SSTH: Academic Program**. Retrieved from <https://www.ssth.ch/>
- University of Applied Sciences Western Switzerland. (2020). **HES-So: Academic Program**. Retrieved from <https://www.hes-so.ch/>
- World Economic Forum. (2017). **The economies with the best education systems, according to expats**. Retrieved from <https://www.weforum.org/agenda/2017/03/expats-say-these-countries-have-the-best-education-systems/> (วันที่สืบค้น 16 มีนาคม 2563)